

Azmi Demirci
Baş Hesap Uzmanı

Giriş

Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan ve Bakanlar Kurulu'nca 07.04.2008 tarihinde Başbakanlığa gönderilmesi kararlaştırılan "Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun Kaldırılması ve Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı", Başbakanlık tarafından 22.04.2008 tarihinde TMMM Başkanlığı'na gönderilmiştir. Anılan yasa tasarısı ile; Türk vergi sistemindeki yerini 1926 yılında yürürlüğe giren 797 sayılı Kanun'la1 alan ve bugüne kadar çeşitli değişikliklerle2 uygulanan Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu'nun yürürlükten kaldırılması,

Yürürlükteki Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu'na göre vergilendirilen iki unsurdan biri olan veraset (ölüme bağlı tasarruflar) yoluyla intikal eden malların, vergilendirmenin konusu dışına çıkarılarak hiç bir şekilde vergiye tabi tutulmaması; diğer unsurun, yani ivazsız (hibe veya diğer karşılıksız) intikal eden malların ise, gelir vergisinin konusuna alınarak, gelir sayılan tutarlarının "sair kazanç ve irat" olarak vergilendirilmesi öngörülmektedir.

Belirtilen yasa tasarısında, bu şekilde bir düzenleme yapılmasının temel gerekçeleri; Veraset vergisi uygulamalarına ilişkin olarak ortaya çıkan son eğilimlerin uyum maliyeti son derece yüksek ve verimliliği çok düşük olan veraset yoluyla intikallerin vergiye tabi tutulmaması yönünde olduğu,

Veraset yoluyla intikal eden malların vergiye esas alınacak değerinin tespitinde güçlük yaşandığı,

Veraset vergisindeki uyum zorlukları nedeniyle, intikal eden malların hukuki tescil işlemlerinin uzun süre yapılmadığı, bu durumun da ekonomik faaliyetlerin kayıtlılık düzeyinin artırılmasının önünde engel teşkil ettiği,

Veraset vergisinin mali açıdan getirisinin de son derece az olduğu ve bu nedenlerle kaldırıldığı, ivazsız intikallerin ise gelir vergisi içinde değerlendirilerek, vergi sisteminin basitleştirilerek uygulamasının kolaylaştırılmasının, mükellefler tarafından kolaylıkla anlaşılmasının, genel olarak vergiye gönüllü uyumun artırılmasının sağlanacağı, şeklinde ifade edilmiştir.

Yukarıda ifade edilen gerekçelerin ışığında, söz konusu yasa tasarısının değerlendirilmesinde ulaşılan sonuçlar aşağıda belirtilmiştir.

1. Veraset Vergisi Özel Mülkiyet ve Miras Hakkının Korunmasından Doğan Hasılat Beklentisi Düşük Toplumsal Vergidir:

Bilindiği üzere, gelişmiş bir çok ülkede mülkiyet hakkı ve buna bağlı olarak miras hakkı yasal güvenceye bağlanmış, bu kapsamda da Anayasamız'ın 35'inci maddesinde "mülkiyet hakkı" başlığı altında;

"Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir.

Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir.

Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz."

düzenlemesi yapılarak özel mülkiyet ve dolayısıyla miras hakkı korunmuştur.

Belirtilen Anayasal hükmün gereği olarak, başta Medeni Kanun olmak üzere, diğer kanunlarda, bir kişinin şahsiyeti sona erdiğinde sahip olduğu haklar ve mal varlığının akibetinin ne olacağına yönelik olarak yasal düzenlemeler yapılmıştır. Miras hukuku olarak adlandırılan bu düzenlemelerde; "ferdiyetçi, bireyci, aileyi koruyan ve toplumcu miras sistemleri"nin çeşitli unsurlarının birleştirildiği "uzlaştırmacı miras sistemi" benimsenmiş ve bu anlayışdayanak alınmıştır.

Ülkemizdeki hukuk sisteminin benimsediği "uzlaştırmacı miras sistemi"; bir kişinin hayatta iken mal varlığı ve hakları üzerinde dilediği gibi tasarrufta bulunması şeklinde özetlenebilecek

"ferdiyetçi miras sisteminin" "mansup (=iradi) mirasçılık" yöntemini kabul ettiği gibi, toplumsal birim olarak "aile"nin korunmasına yönelik olarak, aile üyelerinin "kanuni mirasçı" olması usulünü de benimsemiş ve nihayetinde, ölüm nedeniyle gerek mansup mirasçılara, gerekse kanuni mirasçılara intikal eden mal varlığı ve haklar üzerinden veraset ve intikal vergisi alınması suretiyle mülkiyete ve miras hukukuna itiraz eden ve bu unsurların devlete intikal etmesi gerektiğini savunan "toplumcu (=kollektivist) miras sisteminin" de, veraset vergisi yönüyle kabul etmiştir.

Zaten, "Pozitif hukuk sistemlerinde yapılan tetkikler, bugün bu görüşlerden birinin mutlak olarak benimsenmediğini göstermektedir. Devletler, pozitif miras hukuklarını, kendilerinin ekonomik, siyasi, sosyal, ahlaki ve dini düşünce ve inançlarına en uygun gelen görüşün ilkelerini esas ve diğerlerinininkini de istisnai kurallar şeklinde kabul ederek, düzenlemişler ve böylece görüşlerin ilkelerini uzlaştırma yolunu tercih etmişlerdir."³

Ülkemizin de kabul ettiği "uzlaştırıcı miras sisteminin" yukarıda açıklanan özelliklerinden şu sonuçlar çıkmaktadır:

Uzlaştırıcı miras sistemleriyle;

Miras hakkı, aynen mülkiyet hakkında olduğu gibi yasal güvenceye kavuşturulmakta,

Ferdiyetçi görüşün öznel nitelikteki mansup mirasçılığı ile ailevi görüşün nesnel kanuni mirasçılığı tanımlanıp kabul edilerek, veraset yoluyla intikal edecek malların akibeti ortada bırakılmamakta ve bu şekilde çeşitli kişisel değerlendirme ve çekişmelere mahal bırakmayacak şekilde miras ilişkisi yasal kriterlere bağlanmakta,

Mülkiyet hakkını ve dolayısıyla da miras hakkını yasal güvenceye bağlayarak düzenleyen ve koruyan devlet, veraset vergisi almak (bazı durumlarda da "son mirasçı" sıfatıyla mirasa sahip olmak) suretiyle mirastan pay almaktadır.

Bu açıklamalardan görüleceği üzere, diğer çağdaşvergi sistemlerinde olduğu gibi ülkemizde de veraset vergisi alınmasının temel sebebi, bu vergiden doğabilecek hasılat beklentisi değil; devletin mülkiyete ve mirasa taraf olması, bu hakları korumasıdır. Zaten, başta OECD ülkeleri olmak üzere, çağdaşvergi sistemi olarak adlandırılan vergi sistemlerinde, genel olarak servet unsurları üzerinden, özel olarak da miras yoluyla intikal eden unsurlar üzerinden elde edilecek vergi, hasılatı açısından önemsenmeden, sosyal amaçları önemsenerek alınmaktadır. Örneğin, 19652005 aralığında OECD ülkelerinde, veraset yoluyla intikal eden servet unsurları da dahil olmak üzere, bütünsel olarak servet üzerinden alınan vergilerin GSYİH içerisindeki payı %1,9 seviyesinde⁴, yine bütün servet unsurları üzerinden alınan vergi gelirlerinin, toplam vergi gelirleri içerisindeki payı ise ortalama % 5,5 seviyesindedir. Ülkemizde ise 2007 yılında tahsil edilen 171.094.564.000 YTL tutarındaki merkezi bütçe vergi gelirleri içerisinde, (136.442.000 YTL tutarındaki veraset vergisi de dahil olmak üzere, mülkiyet üzerinden alınan vergiler emlak vergisi hariç toplamı 3.693.205.000 YTL tutarındadır.⁵) servet üzerinden tahsil edilen vergilerin oranı % 2,1 seviyesindedir. 6 Kaldı ki, servet vergilerini mali hasılat elde etme amacından ziyade toplumsal amaçlarla uygulayan OECD ülkeleriyle mukayeseli olarak ortaya koyan bu tablo, vergi hasılatı düşüklüğü gerekçesiyle veraset vergisinin kaldırılmasının değil; genel olarak servet vergilerinin, özel olarak da veraset vergisinin Ülkemizde etkin olarak uygulanmasının gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Hemen bu noktada belirtmek gerekir ki, devletin veraset yoluyla intikal eden mallardan vergi almasının "serveti yok edeceğini" değerlendiren yaklaşımlar, modern vergi teorisinin, devletin vergi ve harcamalar yoluyla sadece gelir ve servetin dağılımını değiştirdiğini, mevcut sermayeyi tüketim yoluyla yok edemeyeceğini ispatlaması sonucunda, daha 19'uncu yüzyılda terk edilmiş yaklaşımlardır. Çünkü, "...nasıl ki bira üzerine konulan bir vergi bira ile ödenmezse, servet unsuru olarak gayrimenkul üzerinden alınan bir vergi de gayrimenkulün bir parçasıyla ödenmeyecektir. Kaldı ki, veraset vergisi gelirden ödenmeyip terekenin bir kısmını bu nedenle satma gereği doğsa bile, satılan mal diğer bir kişi tarafından alındığına göre, servet yok olmayacak sadece el değiştirecektir."⁷

Çağdaş hukuk sistemlerinde veraset vergisi uygulamalarının varlığı, devletin mülkiyet ve miras hakkını yasal güvenceye bağlayarak bu hakları koruması kadar, bu vergilerden sağlanacak hasılatı önemsemeden, başta gelir dağılımı olmak üzere toplumsal amaçları gözetmesine dayanır. Şöyle ki;

İzleyen açıklamalarımızda belirtildiği üzere, esas olarak belli bir çaba ya da faaliyetten doğan üretim faktörü (emek, sermaye, rant) gelirlerini "mali gücün" bir unsuru olarak vergilendiren bir vergi sisteminde, herhangi bir üretim faktörüyle ilişkili olmadan, sadece ve sadece "miras" ilişkisi içerisinde elde edilen servet unsurlarını vergilemenin dışında tutmak, toplumsal vicdanı yaralayıp vergi sistemini tartışılır hale getirir. Daha da önemlisi; Anayasamız'ın 73'üncü maddesinde hükme bağlandığı üzere, "Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacı" olduğuna göre, bu yükün adaletli ve dengeli dağıtımında gözetilecek en önemli unsur, herhangi bir üretim faktörünün çabasına ya da faaliyetine dayanmayan "mali güç" unsurlarının, bu kapsamda da "miras" ilişkisi içerisinde gerçekleşen zenginleşmelerin vergiye tabi tutulması olmalıdır.

Bugünkü yapısı itibarıyla, veraset vergisi miras yoluyla intikal eden servet unsurlarından artan oranlı bir tarife içerisinde alınmak suretiyle, servetin belli ellerde yoğunlaşmasını engellemekte ve bu intikallerin de sonsuz defa gerçekleşeceği düşünüldüğünde, gelir ve servet dağılımında dengeleyici bir etki yaratmaktadır. Bu nedenle, gelir ve servet dağılımının aşırı derecede bozuk olduğu bir ülkede, miras ilişkisinin ve özel mülkiyete dayanan ekonomik sistemin devamı için veraset vergisini korumak ve ekonomik koşullara göre yeniden düzenlemek yerine, uygulamadan kaldırmak, gelir ve servet dağılımını ve dolayısıyla fırsat eşitliğini daha da bozmaktan ve dolayısıyla bu bozulmanın özel mülkiyet ve miras hakkını tehdit eder hale gelmesinden başka bir sonuç doğurmayacaktır.

Buna göre, "bir kimsenin bizzat kendisinin herhangi bir katkısı olmaksızın yaratılan iktisadi imkanlardan yararlanarak daha başlangıçta başkalarına üstünlük sağlamanın savunulacak bir yönü yoktur. Bu itibarla, miras üzerinden veraset vergisi alınması gayet haklı bir davranıştır. Kaldı ki, veraset yoluyla elde edilen miras, bunu elde eden kimseye yeni bir vergi ödeme gücü kazandırmaktadır. Vergi madem ki iktidar ilkesine göre alınmaktadır; şu halde miras üzerinden de vergi alınması gayet doğaldır."8

2. Veraset vergisinin kaldırılması Anayasa'nın 73'üncü maddesinde düzenlenen vergilendirmede "mali güç"ün esas alınması ilkesine aykırıdır:

Önceki açıklamalarımızda da belirtildiği üzere; Anayasa'nın 73'üncü maddesinde yapılan; "Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, malî gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür. Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır. Vergi, resim, harç ve benzeri malî yükümlülükler kanunla konulur, değiştirilir veya kaldırılır."

düzenlemesiyle, vergilendirmede yasallık ilkesiyle birlikte ödeme gücü ilkesi de benimsenmiştir.

Ödeme gücünün en önemli göstergesi ise, esas olarak harcama ve tasarruflara kaynak oluşturan kazanç ya da gelirdir. Verginin mali güce dayanması ilkesi; çağdaş vergi sistemlerinde, toplama ve beyan, artan oranlılık, ayırma vb. diğer vergileme ilkeleri sayesinde "az kazanan az, çok kazanan çok vergi alınması" şeklinde somutlaşmış ve bu sistemlerin temel hedefi, ödeme gücünün en önemli göstergesi olan kazançları/gelirleri kavramak ve vergilemek olmuştur. Yine bu yaklaşım sonucunda, kazanç ve gelirler dışındaki vergileme alanları, bu kazançların ve gelirlerin harcandığı ve/veya tasarruf edildiği (servet unsurlarına dönüştüğü) alanlar olmuştur. Bu yönüyle, vergi uygulamasında, gelir ve kazançlar üzerinden alınan vergiler "asli vergiler"; kazanç ve gelirlerin harcandığı alanlar ile tasarruf edildiği alanlardan alınan vergiler ise "telafi edici ya da tamamlayıcı vergiler" olarak bir

sınıflandırmaya tabi tutulmaktadır. Bu yapı içerisinde, "telafi edici ya da tamamlayıcı vergiler", mali gücün kavranmasında otokontrol görevi üstlenmektedirler. Belirtilen açıklamalardan görüleceği üzere, Anayasa'nın hükme bağladığı vergilerin ödeme gücüne dayanması ilkesi, ödeme gücüne kaynaklık eden kazanç ve gelirlerin vergilendirilmesi kadar, ödeme gücünün diğer göstergesi olan harcama ve servet unsurlarının da vergilendirilmesini zorunlu kılmaktadır. Anayasal hüküm bu şekilde iken, veraset yoluyla intikal eden ve ödeme gücünün bir göstergesi olan servet unsurlarının vergilendirilmesinden vazgeçilmesi Anayasa'ya aykırılık teşkil etmektedir. Diğer yandan, dünyanın çeşitli vergi sistemlerinde gözlemlendiği üzere, ödeme gücünün en önemli göstergesi olan kazançları ve gelirleri etkin olarak kavra(ya)mayan vergi sistemleri, tamamlayıcı vergilere yönelmişler ve bu yönelmenin sonucunda da, ya gelirlerin harcanıldığı kısma yönelerek işlem ve harcama vergilerine odaklanmışlar ya da gelirin harcanmayan kısmına yönelerek servet unsurlarını vergilendirmişlerdir. Zira, kazançları ve gelirleri kavra(ya)mayan ve dolayısıyla etkin olarak vergilendir(e)meyen bir vergi sisteminde, vergilendirmenin dayandığı temel unsurun, gelirin harcanan kısmı (harcamalar) ve/veya tasarruf edilen kısmı (servet) olmasından başka bir seçenek yoktur. Türk vergi sisteminde ise, Anayasa'nın hükme bağladığı "ödeme gücü" ilkesi gereği, vergilendirmenin ana kaynağı gelirler (kazançlar) olması gerekirken; sistem, farklı ancak aynı amaca yönelik mülhaza ve yönlendirmelerle, ağırlıklı olarak harcama ve işlemleri vergilendiren (KDV, ÖTV, ÖİV vb) bir yapıya dönüşmüş, ancak gelirin tasarruf edilen kısmı ve dolayısıyla mali gücün diğer göstergesi olan servet unsurları ile bu unsurların el değiştirmesinin vergilendirilmesi ihmal edilmiştir⁹. Zira, bugünkü yapı içerisinde, vergi sistemimizde, servet unsuru olarak, sadece kişilerin sahip olduğu gayrimenkuller ve taşıt araçları vergilendirmenin konusuna girdiği ve diğer servet unsurları vergilendirilmediği halde, verimsiz olduğu gerekçesiyle de her türlü servet unsurunun veraset yoluyla el değiştirmesi vergilendirmenin dışına çıkarılmak istenmektedir. Bu tabloya göre, açıktır ki servet unsurlarının etkili olarak vergilendirildiğini söylemek olanaklı bulunmamaktadır. Belirtilen yapı içerisinde de mali gücün en önemli göstergesi olan kazanç ve gelirleri etkin olarak vergilendir(e)meyen vergi sistemimizin, mali gücün diğer göstergesi olan serveti ihmal etmesi ve hatta veraset yoluyla intikal eden servet unsurlarının vergilendirmesinden vazgeçmesi Anayasal hükümlere aykırılık oluşturduğu gibi, ağırlıklı olarak harcama ve işlemler üzerinden alınan vergilerle yetinmesi de, anlamlı ve sürdürülebilir bir vergi politikası yürütülmesinin olanaklı olmadığını ortaya koymaktadır.

3.Veraset vergisinin kaldırılması ve ivazsız intikallerin gelir vergisi içerisinde düzenlenmesi vergilendirme tekniğine aykırı olup, kayıt dışılığı azaltmak yerine, artıracaktır:

Yürürlükte olan 797 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu, Türkiye Cumhuriyeti uyrukluğunda bulunan şahıslara ait mallar ile Türkiye'de bulunan malların, bir şahıstan diğer şahıslara hem veraset yoluyla hem de karşılıksız (ivazsız) şekilde intikalini vergilendirerek; vergi ödememek amacıyla, veraset yoluyla intikal eden malların ivazsız şekilde intikal etmiş biçimde gösterilmesini engellediği gibi, ivazsız intikal eden malların da veraset yoluyla intikal etmiş şekilde gösterilmesini engellemektedir. Aksi bir düzenleme, yani sadece veraset yoluyla intikallerin veya sadece ivazsız diğer intikallerin vergiye tabi tutulması halinde, sistem kötüye kullanıma (suistimale) açık hale gelecek; vergilendirilen intikal şeklinin tersi işlem ve beyanlarla, servet unsurlarının vergi dışında tutulması olanağı doğacaktır. Örneğin, sadece ivazsız intikallerin vergilendirildiği, veraset yoluyla intikallerin vergilendirilmediği bir yapıda, ivazsız intikal eden servet unsurları belli bir süre beyan edilmeyerek, sonuçta miras yoluyla intikal eder şekilde geldiğinde, vergi ödenmeden mülkiyet nakline konu edilecektir. Buna göre, bu şekildeki iki tür vergilendirmenin aynı Kanun içerisinde ve bir arada

uygulanması, servet transferlerinin vergisiz alanlarda gerçekleştirilmesini veya vergisiz alanda gösterilmesini engellemekte; vergiden kaçınma veya vergi kaçırma olanağını ortadan kaldırmaktadır.

Ancak, veraset ve intikal vergisinin uygulamadan kaldırılmasını öngören yasa tasarısında, servet unsurlarının veraset yoluyla intikalinin vergilendirilmemesi, diğer ivazsız intikallerin ise gelir vergisi içerisinde "sair kazanç ve iratlar" tanımı içerisinde vergilendirilmesi düşünüldüğünden, kayıt dışılık ve dolayısıyla vergi kaçırma yönündeki yukarıda belirtilen eksiklik oluşmakta, düzenlemenin içeriği itibarıyla de bu durum teşvik edilir hale gelmektedir. Zira, veraset yoluyla intikallerin vergiye tabi tutulmadığı, diğer ivazsız intikallerin ise bugünkünden daha "ağır" bir vergilemeye tabi tutulduğu bir vergi sisteminde; ivazsız intikal eden servet unsurlarının kayıt dışında tutularak, miras yoluyla intikal şartları oluştuğunda, bu yolla edinilmişolarak gösterilmesi imkan dahilindedir. Kaldı ki; yürürlükte olan Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu'na göre bir şahsa ana, baba, eşveya çocuklarından ivazsız şekilde intikal eden servet unsuru için üstlenilecek vergi yükü % 5 ile %15 aralığında olduğu halde, tasarıda öngörüldüğü şekilde, belirtilen intikalın gelir vergisi sistemi içerisinde vergilendirilmesi halinde, vergi yükü %22,34 oranına ulaşacağı için10 kayıtdışılık ve dolayısıyla maddi gerçeklik ile hukuki durum arasındaki farklılık teşvik edilmişolacaktır. Diğer yandan, gelir vergisi sistemimiz, gelirin kavranması yönünden "net artışteorisini" değil, "kaynak teorisini" benimsemişve esas olarak emek ve/veya sermaye gelirlerini yedi grup altında tanımlayarak, bu gelirlerin vergilendirilmesini düzenlemiştir. Durum böyle iken, gelir vergisi sisteminin genel yapısı içerisinde düzenlenen yedi gelir kaynağıyla ve dolayısıyla da emek ve/veya sermaye gelirleriyle uzaktan yakından ilgisi bulunmayan "servet unsurlarının ivazsız yollarla intikalinin" gelir vergisi içerisinde vergilendirilmesinin öngörülmesi, Gelir Vergisi Kanunu'nun benimsediği "kaynak teorisine" ve bu yaklaşım esas alınarak hükme bağlanan gelir tanımına da aykırıdır.

4. Sonuç:

Servet ve servet unsurlarının el değiştirmesi, bütün çağdaşvergi sistemlerinde, kazançlar ve harcamalarla birlikte vergilemenin en önemli üçüncü alanıdır. Belirtilen husus, çağdaşvergileme ilkelerinin kaçınılmaz sonucudur. Üstelik bu alan, aynen Ülkemizde olduğu gibi, diğer medenî memleketlerde de devlet gelirleri içerisinde önemli bir yer tutmaz ve gelir beklentisi yaratmaz. Hangi gerekçeyle olursa olsun, servet unsurlarının ya da bu unsurların transferinin, vergilendirilmesinden vazgeçilmesi, vergi sisteminin bir ayağının kesilmesi ve dengenin bozulmasından başka bir anlam taşımamaktadır.

Veraset vergisinin yürürlükten kaldırılmasına yönelik olarak geliştirilen tek teknik gerekçe, vergi değerlerinin tespitindeki güçlük olduğuna göre, bu durumun çok basit yasal düzenlemelerle giderilerek, söz konusu vergi bakımından da verimlilik, mali hasılat ve düşük uyum maliyeti sağlanabileceği düşünülmektedir. Kaldı ki; çağdaşvergi sistemlerinde olduğu gibi, toplumsal amaçlarla alınan veraset vergisi Ülkemizde de verimsiz ve düşük getirili olsa bile, "adil vergileme" için yürürlükte kalmalıdır. Çağdaşvergi sistemleri; adaletli vergilemeyi, "verimli" vergilere tercih eden sistemlerdir.¹¹

DİPNOTLAR

1 12.04.1926 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren 797 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu, aşarın kaldırılmasından sonra yapılan reform çalışmalarının sonucunda uygulamaya konulmuştur.

2 En önemli değişiklikler 15.06.1959 tarihli ve 10231 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7338 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu ile yapılmıştır

- 3 Doç. Dr. Ali Naim İNAN, Miras Hukuku, A.Ü. Hukuk Fakültesi Yayını, Ankara 1969, s.5
- 4 www.gib.gov.tr/fileadmin/HTML/VI/OECD/Tablo_22.xls.htm
- 5 www.gib.gov.tr/fileadmin/user_upload/VI/GBG/Tablo_42.xls.htm
- 6 Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından yayınlanan vergi istatistiklerine göre; Türkiye'de 2007 yılında toplam 171.094.564 YTL olarak gerçekleşen vergi tahsilatı içerisinde, veraset ve intikal vergisi tahsilatının 136.442 .000YTL (onbinde sekiz) olmakla birlikte, Anayasal ölçüler içerisinde "mali gücü" öncelikle ifade ettiği düşünülen ve gerçek kişilerin kazançları üzerinden alınan gelir vergisi (beyana dayanan) tahsilatı 1.767.684.000 YTL (yüzde bir) olarak gerçekleştiğinden; bu yapı içerisinde gelir vergisinin uygulamadan kaldırılması düşünülmüyorsa, veraset vergisinin kaldırılması için de, yeterli hasılat sağlamadığı yönündeki gerekçenin gerçekçi olmadığı sonucu ortaya çıkmaktadır.
- 7 Prof. Dr. Sadun AREN, "Veraset Vergisinin Tesirleri" sy.408;
www.auhf.ankara.edu.tr/dergiler/auhfdarsiv/AUHF1973300104/AUHF1973300104
- 8 Prof. Dr. Halil NADARÖLU, Kamu Maliyesi Teorisi, Beta Yayınları 8. Baskı, 1992, sy.368
- 9 Gelir idaresi istatistiklerine göre; 2007 yılında tahsil edilen toplam 171.094.564.000 YTL vergi geliri içerisinde, kazançlar ve gelirler üzerinden alınan vergilerin oranı % 30'lar seviyesinde, işlem ve hizmetlerden (dahilde alınan mal ve hizmet vergileri, ithalde alınan KDV ve özel iletişim vergisi) alınan vergilerin oranı ise % 68'ler seviyesinde, servet vergileri ise % 2'ler seviyesindedir. www.gib.gov.tr/fileadmin/user_upload/VI/GBG/Tablo_42.xls.htm
- 10 Bu hesaplama şekli yönünden ayrıntılı açıklamalar için bkz. Garip AYZ, "Veraset ve İntikal Vergisi Kaldırılırken Bir Öneri", Vergi Dünyası, Ağustos 2008
- 11 1999 yılındaki deprem felaketinin yaralarının sarılması amaçlanarak 4481 sayılı Kanun'la yine aynı yıl "geçici" olarak vergi sistemimize giren, ancak 2004 yılında gider vergileri kanununa eklenerek "kalıcı" hale getirilen ve bugün de uygulaması devam eden % 25 oranındaki Özel İletişim Vergisi, çok "verimli" (2007 yılında 4.222.061.000 YTL Özel İletişim Vergisi tahsil edilmiş olup, toplam vergi tahsilatı içerisinde % 2,5 yer tutarak beyana dayanan gelir vergisinin ikibuçuk katına ulaşmıştır) ve "uyum maliyeti" çok düşük (Özel İletişim Vergisi'nin toplam mükellef sayısı 4'tür) bir vergi olmasına rağmen; belki de Cumhuriyet tarihinin en çok eleştirilen ve "adil olmadığına" inanılan vergi uygulamalarından biri olmuştur.